

Nautički turizam Makarske rivijere

Dujmović, Manda

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:483870>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-18**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

NAUTIČKI TURIZAM MAKARSKE RIVIJERE

Mentor: dr.sc. Favro Srećko

Student: Dujmović Manda

Broj indeksa: 4155920

Split, rujan 2017.

SADRŽAJ:

1.UVOD	3
1.1.Definiranje problema i istraživanja	3
1.2.Ciljevi rada	3
1.3.Metode analize	3
2.NAUTIČKI TURIZAM REPUBLIKE HRVATSKE I STRATEŠKI RAZVOJ NAUTIČKOG TURIZMA HRVATSKE	5
2.1.Definiranje nautičkog turizma	5
2.2.Osnovna obilježja Jadranskog mora	6
2.3.Nautički turizam republike Hrvatske	8
2.4.Karakteristike i značenje nautičkog turizma u Hrvatskoj	9
2.5.Strateški razvoj Nautičkog turizma Hrvatske	10
2.5.1.Odabir razvojnog scenarija i utvrđivanje primjerenog i uravnoteženog regionalnog razvoja	10
2.5.2.Vizija razvoja	11
2.5.3.Misija razvoja	11
2.5.4.Strateški ciljevi	11
3.PRIRODNE I GOSPODARSKO – TURISTIČKE ZNAČAJKE MAKARSKE RIVIJERE	13
3.1.Obilježja Grada Makarske i Makarske rivijere	13
3.2.Klima Makarske rivijere	14
3.3.Gospodarski učinci nautičkog turizma	14
4.UTJECAJ TURISTIČKE DJELATNOSTI NA GOSPODARSKI RAZVOJ	16
4.1.Učinak na BDP i zapošljavanje	18
5. PREGLED NAUTIČKIH KAPACITETA MAKARSKE RIVIJERE	21
5.1.Kapaciteti Makarske rivijere	22
6.PREGLED PROMETA NAUTIČARA U LUKAMA NAUTIČKOG TURIZMA	25
6.1.Godišnje izvješće lučke kapetanije Split 2014. godine	25
6.2.Godišnje izvješće lučke kapetanije Split 2016. Godine	34
7.BUDUĆI RAZVOJ NAUTIČKOG TURIZMA MAKARSKE RIVIJERE	42

7.1.Problematika poslovanja marine Grada Makarske.....	43
8.ZAKLJUČAK.....	44
LITERATURA:.....	45
POPIS LINKOVA:.....	45
POPIS TABLICA:.....	46

1. UVOD

Značaj nautičkog turizma za Republiku Hrvatsku ističe se u izuzetnom prirodnom potencijalu hrvatske obale koji joj osigurava visoko značenje na nautičkom, odnosno turističkom tržištu. Zbog brojnih prednosti u odnosu na konkurentne zemlje Hrvatska ima idealne uvjete za razvoj nautičkog turizma. Povoljni geografski položaj, razvedenost obale tek su neke od prednosti koje posjeduje za razvoj segmenta nautičkog turizma na svom području.

1.1. Definiranje problema i istraživanja

Osnovni problem ovog rada je nautički turizam Makarske rivijere, odnosno njegov razvoj na tom području. Također, navest ćemo kako nautički turizam utječe na gospodarstvo na Makarskoj rivijeri, kao i neke njegove multiplikativne učinke. U radu ćemo navesti i neke značajke nautičkog turizma po mjestima koji imaju razvijene marine.

Problem ovog rada je prvenstveno razvoj nautičkog turizma na Makarskoj rivijeri. U ovom radu obuhvatiti ćemo i mogućnost promjena u luci Grada Makarske kao najveće luke na području Makarske rivijere.

1.2. Ciljevi rada

Cilj rada je prikazati dosadašnji razvoj nautičkog turizma Makarske rivijere i njegov utjecaj na gospodarstvo kao i neke od mogućnosti napretka.

1.3. Metode analize

Primarno istraživanje – za provođenje primarnog istraživanja u osnovi postoje dvije metode i to: promatranje ljudi (koje se može vršiti mehanički ili od strane osoblja. Ljudi ili mašine zapisuju podatke kao što su npr. broj ljudi koji kupune u jednoj prodavaonici), postavljanje

pitanja ljudima (predstavlja instrument koji se koristi da se prikupe podaci od ljudi osobnim kontaktom, telefonskim putem ili putem pošte.¹

Metoda deskripcije – postupak jednostavnog opisivanja ili očitavanja činjenica, procesa i predmeta u prirodi i društvu te njihovih empirijskih potvrđivanja odnosa i veza, ali bez znanstvenog tumačenja i objašnjavanja. Ova metoda primjenjuje se u početnoj fazi znanstvenog istraživanja, a veću vrijednost ima ako je jednostavno opisivanje povezano s objašnjenjima o uočenim važnijim obilježjima opisivanih činjenica, predmeta i procesa, njihovih zakonitosti i uzročnih veza i odnosa.

Metoda analize – postupak znanstvenog istraživanja raščlanjivanjem složenih pojmova, sudova i zaključaka na njihove jednostavnije sastavne dijelove i elemente. Analiza je, prema Hegelu, postupak mišljenja u kretanju od posebnoga k općem ili izvođenja teorema iz aksioma po utvrđenim pravilima. Prema gnoseološkoj funkciji postoje dvije vrste analize: deskriptivna (kada se opisuju elementi neke cjeline) i eksplativna (kada se pokušava objasniti određena cjelina na temelju njezinih dijelova).

Metoda sinteze – postupak znanstvenog istraživanja i objašnjavanja stvarnosti putem sinteze jednostavnih sudova u složenije. Sinteza je način sistematiziranja znanja po zakonitostima formalne logike, kao proces izgradnje teorijskog znanja u pravcu od posebnog ka općem, odnosno od vrste prema rodu. Prema gnoseološkoj funkciji postoje deskriptivna i eksplicitna sinteza, prema složenosti razlikuju se elementarna, kauzalna i funkcionalna sinteza, prema cilju, odnosno usmjerenosti spoznaja, sinteze mogu biti genetičke i strukturalne.²

---

¹<http://hcpm.agr.hr/docs/mplan-istrzista.pdf>

²http://www.unizd.hr/portals/4/nastavni_mat/1_godina/metodologija/metode_znanstvenih_istrazivanja.pdf

2. NAUTIČKI TURIZAM REPUBLIKE HRVATSKE I STRATEŠKI RAZVOJ NAUTIČKOG TURIZMA HRVATSKE

2.1. Definiranje nautičkog turizma

Pojava nautičkog turizma dio je turističkog fenomena iz kojeg je nastao i nedvojbeno podvrsta turizma. Prema definiciji iz 1954. godine koju su objavili teoretičari suvremenog turizma, Švicarci W. Hunziker i K. Kraft, a koju je prihvatila Međunarodna udruga turističkih eksperata (AIEST), „*Turizam je skup odnosa i pojava koje proizlaze iz putovanja i boravka posjetitelja nekog mjesta, ako se tim boravkom ne zasniva stalno prebivalište i ako s takvim boravkom nije povezana nikakva gospodarska djelatnost.*“, dolazi se do pojma nautičkog turizma kao novog i posebnog oblika turizma.

Da bi se otklonila mogućnost teoretske zablude za promatranje pojave turizma, u ovom slučaju nautičkog turizma, potrebno je definirati i razlikovati dvije skupine činitelja:

1. Činitelje koji uvjetuju nastanak nautičkog turizma
2. Činitelje razvoja nautičkog turizma

Analizirajući razvoj turizma, kao činitelja pojave i razvoja nautičkog turizma, može se reći da se nautički turizam javlja na određenoj razini turističkog razvoja. Uzevši u obzir vrijeme i stupanj razvoja, kao zavisne varijable razvojnog trenda turizma, na određenom se stupnju njegovog razvoja pojavljuju specifični oblici i vrste turizma pa tako i nautičkog turizma.³

Veoma obuhvatnu definiciju nautičkog turizma dao je V. Jandrešić (Jandrešić,1978.): „Nautički turizam je dio maritimnog turizma koji, a jedne strane, predstavlja ukupnost stalnih, učestalih ili povremenih dobrovoljnih društveno-socioloških pojava, aktivnosti i kretanja turista na moru, u moru i obalama, te na rijekama, jezerima i kanalima, vlastitim, iznajmljenim ili tuđim brodovima, u turističkim lukama i ostalim pomorsko-nautičko-brodograđevnim objektima supra i infrastrukture, u svrhu zabave i odmora, sporta, pasivne i aktivne rekreacije, relaksacije, ambijenta zadovoljenja zdravstvenih, kulturnih i drugih motivističkih, a ne lukrativnih motiva i, s druge strane, to je skup ekonomsko organiziranih

---

³Luković, T., Gržetić, Z.: Nautičko turističko tržište u teoriji i praksi Hrvatske i europskog dijela Mediterana, 2007. str. 19.

poslovnih funkcija u cilju racionalnog i planskog poslovanja i razvijanja te poboljšanja tih pojava i aktivnosti u svrhu stvaranja i povećanja dohotka.“⁴

Nautički turizam zauzima značajan udio u cjelokupnom svjetskom turizmu i kao takav predstavlja važan čimbenik razvoja svjetskog pomorskog i gospodarskog sustava. Njegova međuovisnost proizlazi iz opće povezanosti turizma i ostalih djelatnosti vezanih na turizam u gospodarstvu jedne države.⁵

2.2.Osnovna obilježja Jadranskog mora⁶

• Geografski podaci

Jadransko more je dio Sredozemnog mora između Balkanskog i Apeninskog poluotoka na geografskoj dužini između 12° 15'E i 19° 45'E i geografskoj širini između 39° 45'N i 45° 45'N. Južna granica uključuje Otrantska vrata u cijelosti i ide spojnicom rt Santa Maria di Leuca – sjeverna obala otoka Krka – ušće rijeke Butrintit. Uzdužna os mjerena od ušća rijeke Butrintit do Porto di Lido (Venezia) iznosi 475 nautičkih milja, a širinska os, okomita na uzdužnu, od luke Omiš do luke Vasto 117 nautičkih milja. Jadransko more obuhvaća 138 595 km² površine.

Ukupna duljina svih obala (kopna i otoka) iznosi 7 912 km, a koeficijent razvedenosti je 6:1. Duljina obale Republike Hrvatske je 5 835.5 km (74%). Kopnena obala Jadranskog mora duga je 3 737 km, od čega je hrvatska 1 777.5 km (48%). Od oko 1250 otoka, otočića, grebena i hridi, uglavnom uz istočnu obalu, najviše ih je u hrvatskom dijelu Jadrana (1185). Najveći su otoci Krk (405.78 km²), Cres (405.78km²) i Brač (449.57 km²).

• Hidrografski i oceanografski podaci

Jadransko more, smješteno između Balkanskog i Apeninskog poluotoka, okruženo je gorskim lancima Apenina, Alpa, Dinarida i Helenida. Na istočnoj se obali planinski lanac Dinarida pruža u smjeru sjeverozapad-jugoistok, usporedno sa smjerom pružanja obalne crte i otočnog arhipelaga, i to na nekim mjestima neposredno uz obalu. U središnjem dijelu dinarski se

---

⁴Favro, S., Kovačić M.: Nautički turizam i luke nautičkog turizma (prostorna obilježja hrvatskog Jadrana i izbor lokacije luke nautičkog turizma), str. 118.

⁵Jugović,A., Zubak, A., Kovačić, : Nautički turizam u Republici Hrvatskoj u funkciji razvoja destinacije, str. 61.

⁶ Luković, T., Gržetić, Z.: Nautičko turističko tržište u teoriji i praksi Hrvatske i europskog dijela Mediterana, 2007.

planinski lanac lagano povija i smjeru zapad-istok, udaljavajući se od obale, pa je i smjer pružanja otočnog arhipelaga na tom dijelu isti kao i smjer planina na kopnu.

- **Otoci**

Osim nekoliko otoka i otočića južno od otoka Visa, između 42. i 43. paralele, svi otoci u Jadranu nalaze se uz istočnu obalu. Rt Ploča dijeli to otočje u dvije velike skupine: sjevernu, čiji je smjer protezanja gotovo usporedan s obalnom crtom, i južnu, u kojoj se velički otoci pružaju u smjeru zapad-istok. Orografski oblici na svim otocima karakteristične su točke za brzu i točnu orijentaciju.

- **Dubine**

U Jadranskom moru dubine se od sjevera prema jugu postupno povećavaju. U Tršćanskom zaljevu najveće su dubine 25 m i sve do paralele rta Kamenjak ne prelaze 50 m. Na jugoistoku do spojnice otoci Kornati – Giulianova dubine su do 100 m, a u blizini otočića Jabuka naglo se spuštaju do 270 m. Na spojnici Primošten – Pescara na morskom je dnu poprečno žljebasto udubljenje dužine 64 milje i prosječne širine 10 milja. To je Jabučna kotlina koja se prema jugoistoku produžuje u Palagruški prag s prosječnom dubinom od 170 m. Taj prag dijeli sjeverni i srednji Jadran od južnog dijela, gdje se morsko dno abisalno spušta u Južnojadransku kotlinu, kružnog oblika s najvećom dubinom od oko 1240 m.

- **Morske mijene i razina mora**

Morske mijene Jadranskog mora mješovitog su tipa s izrazitom nejednakošću u visini. Za vrijeme sizigija (mlad i pun mjesec) morske mijene su poludnevnog tipa (period 12 sati), a za vrijeme kvadratura (prva i posljednja četvrt) jednodnevnog tipa (period 24 sata). U prijelaznim fazama Mjeseca morske mijene su mješovitog tipa.

- **Struje morskih mijena**

Struje morskih mijena jače su izražene u priobalnom području, kanalima i prolazima uz istočnu obalu Jadrana. Plime su struje pretežno rotirajuće, tj. u jednom ciklusu plime i oseke smjer se promijeni za 360°. U kanalima i prolazima struje plime i oseke su pretežno u suprotnim smjerovima, u N i S smjeru, naročito u kanalima srednjodalmatinskog otočja. Struje morskih mijena su malih brzina, najčešće od 0.1 do 0.2 čv, a u sjevernom Jadranu i 0.3 čv.

- **Valovi**

Jadransko more je malo, poluzatvoreno more, karakteristično po intenzivnoj ciklonalnoj aktivnosti (osobito u zimskom razdoblju), iznad kojega pušu vjetrovi različitih smjerova i inteziteta. S oceanografskog gledišta, a posebno s aspekta generiranja površinskih valova uzrokovanih vjetrom, Jadransko se more smatra zatvorenim morem. Najfrekventnije površinske valove na Jadranu uzrokuju bura i jugo u zimskom periodu, te NW vjetar u ljetnom periodu.

- **Meteorološki podaci**

Prema Koppenovoj klasifikaciji klime, cijelo područje Jadrana, osim njegovog krajnjeg sjevernog i sjevero-zapadnog dijela, ima mediteransku klimu sa suhim ljetima i vlažnim jesensko-zimskim razdobljem. Sjeverni i sjevernoistočni dio Jadrana, odnosno područje od Venecije do Rijeke, ima neke karakteristike kontinentalne klime, kao što su izraženiji godišnji hod temperature zraka i veća količina oborina u ljetnim mjesecima.

Za sigurnost plovidbe osobito je važno poznavanje karakteristika meteoroloških parametara, ponajprije vjetra. S obzirom na klimatska obilježja i orografske karakteristike jadranskog otočja i priobalja, na Jadranu se vrlo često i naglo izmjenjuju suprotni tipovi vremena, s mogućnošću iznenadnih udara vjetra (bura, jugo, lebić, ljetnje nevere). U takvim situacijama uvjeti za navigaciju postaju teški i izuzetno opasni, naročito za manje brodove.

2.3.Nautički turizam Republike Hrvatske⁷

Pojavne oblike organiziranog razvoja nautičkog turizma na hrvatskoj obali Jadrana bilježe se već šezdesetih godina dvadesetog stoljeća. Nautički je turizam pojava koja nije nastala u vremenu u kojemu živimo, već je ona zadnjih nekoliko desetljeća izrasla u prepoznatljivu selektivnu turističku vrstu. Tragovi nautičkog turizma nalaze se ne samo na sjevernom već i na južnom dijelu Jadrana (Boka kotorska i Dubrovnik) koji se više vežu uz određeni razvoj razvoj pomorstva i trgovine, koji je bio vrlo visok za ono vrijeme.

---

⁷ Luković, T., Gržetić, Z.: Nautičko turističko tržište u teoriji i praksi Hrvatske i europskog dijela Mediterana, 2007.

Nakon drugog svjetskog rata ostao je samo na karakteru pojave, a počinje se razvijati tek 70-ih godina. Razvoj nautičkog turizma odvijao se vrlo intezivno, ali dirigitirano kroz nautičko turističko poduzeće ACY (Adriatic Club Yugoslavia), u državnom vlasništvu. Razvoj nautičkog turizma je zastao pod utjecajem Domovinskog rata u Hrvatskoj i opsade mora od strane neprijateljskih, jugoslavenskih i četničkih ratnih brodova, te zbog pljačke i uništavanja u svakoj luci koja im je bila u dohvat.

2.4. Karakteristike i značenje nautičkog turizma u Hrvatskoj

Jedan od glavnih aduta za razvoj nautičkog turizma Hrvatske je svakako razvedenost obale. Uz to Hrvatska se ističe atraktivnim otočnim prostorima i obilježjima reljefa. Iza obale se uzdižu planinski lanci Učke, Kozjaka, Velebita, Svilaje, Mosora i Biokova. Kapaciteti za prihvata plovila koji su raspoređeni duž Hrvatske obale su 363 luke, lučice, sidrišta i marine, kvarnerski, zadarski i dubrovački akvatorij ih sadrže 60%. Najatraktivniji je šibenski akvatorij ponajviše zbog Nacionalnog Parka Kornati. Prema posjećenosti slijedi istarsko i zadarsko područje koje je posebno zanimljivo zbog većeg broja otoka.⁸

Analizirajući gospodarski razvoj, kao činitelja turističkog, posebno nautičkog razvoja njegov je utjecaj višestruk. Ne samo da se radi o višestrukome utjecaju, već su oblici i načini utjecaja promjenjivi i još uvijek nedefinirani. Globalizacija Europe i promjene koje su u tijeku na mega tržištu Europe, mijenjaju odnose i oblike međuzavisnosti utjecaja stvarajući nove modele razvoja, posebno na lokalnom i regionalnom nivou. U mikro smislu, gospodarski subjekti Europe sve više poprimaju oblik korporacija, što znači da se organiziraju kao složena društva kapitala, ali poprimaju i druge karakteristike razvijene i tržišno usmjerena korporacije. To ukazuje na krucijalne promjene, promatrane s makro i mikro aspekta, koje se događaju u gospodarskom mega sustavu Europe, a posebno na Mediteranu, u nautičkom turizmu.⁹

---

⁸<http://www.geografija.hr>

⁹Luković, T., Gržetić, Z.: Nautičko turističko tržište u teoriji i praksi Hrvatske i europskog dijela Mediterana, 2007.

2.5.Strateški razvoj Nautičkog turizma Hrvatske¹⁰

2.5.1.Odabir razvojnog scenarija i utvrđivanje primjerenog i uravnoteženog regionalnog razvoja

Prema svim spoznajama, principima koji se primjenjuju u održivom turizmu kao i prema postojećem stanju moguća su dva razvojna scenarija razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske.

Prvi intenzivni razvojni scenarij pod nazivom „scenarij A“ temelji se na prostornim planovima koje donose županije koji predviđaju izgradnju novih prihvatnih kapaciteta s ukupno 33 655 vezova (25 755 u moru i 7 900 na kopnu) što je povećanje za više od jedan i pol puta (158%) u odnosu na postojeće prihvatne kapacitete kojih ima ukupno 21 020 od čega ih je 15 834 u moru i 5 186 na kopnu. Zbog veće potražnje od ponude za novim stalnim vezovima u Sredozemlju i velikog zanimanja investitora za izgradnjom luka nautičkog turizma može se lako zaključiti da bi se svi planirani novi kapaciteti izgraditi u toku od deset godina. U slučaju realizacije ovog scenarija prosječna godišnja stopa rasta kapaciteta bila bi visokih 10%.

Drugi umjereni razvojni scenarij koji se naziva „scenarij B“ temelji se na istraživanjima koji su se proveli za potrebe Studije razvoja te se predlaže da se su sljedećem razdoblju od 10 godina poveća prihvatni kapacitet vezova za smještaj dodatnih 15 000 plovnih objekata na način da 1/3 vezova bude u lukama nautičkog turizma, 1/3 u postojećim lukama otvorenim za javni promet, te 1/3 na površinama na kopnu. Predlaže se, također, bolji raspored ovih kapaciteta po županijama s namjerom da se izgradnjom novih kapaciteta ublaže razlike koje postoje u mogućnosti prihvatnih kapaciteta pojedinih županija. Ovo će se postići uvažavajući obilježja županija, te uzimajući u obzir i maksimalne kapacitete predviđene prostornim planovima pojedinih županija.

Prema provedenim istraživanjima i analizama, te prema zaključcima Studije razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske, za Republiku Hrvatsku prikladan je umjereni razvojni scenarij, odnosno „scenarij B“ razvoja nautičkog turizma utemeljen na utvrđenom nosivom kapacitetu prostora, umjereoju godišnjoj stopi rasta i načelu uravnoteženog regionalnog razvoja, koje je usklađeno s razvojem prateće komunalne i druge infrastrukture i potrebama osiguranja pune zaposlenosti stanovništva. Da bi se scenarij realizirao potrebno je

---

¹⁰ Strategija razvoja hrvatskog turizma, 2009.-2019.

smanjiti planirane kapacitete prihvata plovnih objekata predviđenih županijskim prostornim planovima, te izraditi strateške procjene utjecaja na okoliš.

2.5.2. Vizija razvoja

Hrvatski turizam treba razvijati tako da bude prepoznat i cijenjen kao vodeći – prvi među najboljima u Sredozemlju

2.5.3. Misija razvoja

- Po mjeri čovjeka-nautičara koji poštuje prirodu i okoliš dijeleći baštinu predaka s budućom generacijom
- Doprinosеći razvitku nacionalnog gospodarstva
- Na dobrobit građana omogućavajući porast zaposlenosti i rast standarda
- Štiteći kulturnu i prirodnu baštinu i posebnosti
- Kvalitativno i kvantitativno povećavajući razinu usluga

2.5.4. Strateški ciljevi

- održivo korištenje i upravljanje resursima
- prostor i okoliš (kapacitet, zaštićena područja - prirodna, kulturna,...)
- nautička infrastruktura (luke nautičkog turizma, brodogradilišta, luke otvorene za javni promet)
- usluge u nautičkom turizmu (iznajmljivanje plovnih objekata – jahti i brodica - čarter, organizacija kružnih i jednodnevnih izleta,
- održavanje i popravak plovnih objekata u okviru luka nautičkog turizma i brodogradilišta, usluge vođenja plovnih objekata, snabdijevanje nautičara, usluge informiranja nautičara, usluge osposobljavanja i edukacije sudionika u nautičkom turizmu i druge usluge za potrebe nautičkog turizma)
- revidiranje prostorno-planskih dokumenata za realizaciju scenarija umjerene izgradnje novih prihvatnih kapaciteta

- povećanje prihvatnih kapaciteta sanacijom, rekonstrukcijom i revitalizacijom postojećih luka (povijesne luke u urbanim sredinama, napuštene vojne luke, proširenje luka nautičkog turizma radi prihvata velikih jahti)
- uspostava sustava nadzora i upravljanja pomorskom plovidbom
- opremanje i nadzor plovnih objekata i luka nautičkog turizma uređajima i opremom za zaštitu mora od onečišćenja
- uspostava integralnog upravljanja sustavom nautičkog turizma (informatizacija s bazom podataka i registrom pomorskog dobra)
- pojednostavljenje administrativnih procedura i usklađivanje zakonodavstva
- povećanje proizvodnje plovnih objekata za nautički turizam u hrvatskim brodogradilištima – razvoj klastera nautičkog turizma
- poticanje razvitka postojećih i izgradnja novih remontnih i servisnih centara.
- jačanje konkurentnosti svih subjekata nautičkog turizma
- primjena novih tehnologija i ekoloških standarda
- uspostava sustava kontinuiranog obrazovanja sudionika u nautičkom turizmu

3.PRIRODNE I GOSPODARSKO – TURISTIČKE ZNAČAJKE MAKARSKE RIVIJERE

3.1.Obilježja Grada Makarske i Makarske rivijere

Grad Makarska potječe još iz vremena neolitika, preko antike pa i dalje. Njome su vladali mnogi narodi poput Talijana, Turaka, Francuza i Austrougara. Grad je smješten u prirodnoj uvali između dva poluotoka, Osejave i Svetoga Petra.

Makarska rivijera obuhvaća stotinjak kilometara plaža – od Brele na zapadu rivijere do Gradaca koji je na istoku, zajedno s Tučepima, Podgorom, Živogošćem, Igranima, Brelima, Baškoj Vodi i drugim mjestima. Makarska rivijera je odredište za mnoge planinare i ljubitelje prirode jer je smještena ispod zaštićenog parka prirode Biokovo.

Park Biokovo s najvišim vrhom u Dalmaciji, Sveti Jure (1762 m), dostupan je s tridesetak pješačkih staza od kojih su neke lakše, a neke teže savladive.¹¹

Makarska rivijera je zbog svog geografskog položaja te atraktivnosti prirodnih i društvenih resursa popularna turistička destinacija koju posjećuju brojni domaći i strani turisti različitog socio–ekonomskog statusa. Veliki dio stanovništva ovog prostora svoj dohodak ostvaruje u djelatnostima koje su izravno ili neizravno povezane s turizmom zbog čega se na turizam gleda kao na jedan od temeljnih nositelja gospodarskog razvoja ovog kraja. Razvoj turizma na Makarskoj rivjeri svoje ishodište ima na početku 20. stoljeća u gradu Makarskoj. Tijek razvoja turizma prekidan je dvama svjetskim ratovima. Nagli razvoj turizma 1960–ih godina determiniran je promjenom ekonomske politike Savezne Vlade, odnosno ulaganjem u infrastrukturu i otvaranjem zapadnim turističkim tržištima, te na lokalnoj razini novom konceptu urbanizacije uslijed razornog potresa 1962. godine. U naredna tri desetljeća izgradnjom hotela, kampova, radničkih odmarališta i privatnih apartmana ekstenzivno je korišten obalni prostor kao glavni turistički resurs. Navedeno je snažno utjecalo na sve veću zaradu turističkih tvrtki i porast životnog standarda lokalnog stanovništva, ali je stoga masovni turizam postao sinonim za Makarsku rivijeru. Turistička ponuda Makarske rivijere uvelike se oslanja na ljetni odmorišni turizam koji se zasniva na suncu i moru pa je jedan od

---

¹¹<http://www.lucka-uprava-sdz.hr>

najizraženijih problema razvoja turizma ovog prostora sezonalnost odnosno duljina trajanja ljetne turističke sezone.¹²

3.2.Klima Makarske rivijere

Klimu Makarske rivijere karakteriziraju blage zime i duga topla ljeta. Ugodnu mediteransku klimu i bogatu vegetaciju Makarska rivijera ima zahvaljujući položaju koji je zauzela ispod planine Biokovo koja cijelo područje Makarske rivijere štiti od oštre kontinentalne klime.

Baška Voda koja je pravi predstavnik klime na Makarskoj rivijeri ima oko 2 700 sunčanih sati godišnje, a preko 40 dana u godini temperature zraka su iznad 30C°. Prosječna mjesečna temperatura u srpnju iznosi – zrak 24,3 C°, - more 25,1 C°. U siječnju temperature iznose u prosjeku – zrak 8,3°,more 13,5°.

Lokalni i sezonski vjetrovi koji pušu na području i sastavni su dio klime, Rivijere. Tijekom proljeća i ljeta najspecifičniji vjetar je maestral, koji s mora donosi osvježavajući, a ljeti toliko željeni rashlađeni zrak. Noću maestral zamijeni burin (lagani sjeverac) koji rashlađuje pregrijanu suhu zemlju.¹³

3.3.Gospodarski učinci nautičkog turizma

Jedan od najvažnijih pokazatelja nautičkog turizma i njegovih učinaka je svakako gospodarski utjecaj na određeno područje. Zbog nedovoljnog i nesustavnog prikupljanja podataka o učincima nautičkog turizma na gospodarstvo, do procjena je moguće doći na temelju različitih statističkih i drugih izvora.

Turizam ima najsnažniji utjecaj na receptivna gospodarstva kao što je i Hrvatska. Razvoj turizma i turističkih djelatnosti ima mnogobrojne pozitivne funkcije u razvoju gospodarstva. Upravo zbog mnogih potencijala koje ima Republika Hrvatska razvoj turizma, pa tako i nautičkog turizma, kao što su na primjer prirodni potencijali (reljef priobalnog prostora i klimatski uvjeti) moguć je velik utjecaj nautičkog turizma na gospodarstvo ukoliko se ispune dopune i prijedlozi za uspješniji razvoj.

---

¹²<https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:148:455250>

¹³<http://www.orvas-hotels.com>

Procjenu prihoda nautičkog turizma čine:¹⁴

- Prihodi od plovnih objekata na stalnom godišnjem vezu u lukama nautičkog turizma
- Prihodi od tranzitnih vezova
- Prihodi od sezonskih vezova
- Prihodi od nautičkih vezova u dijelu luka otvorenih za javni promet
- Prihodi održavanja i popravaka brodica i motora u lukama nautičkog turizma i drugim servisima
- Prihodi ostvareni iznajmljivanjem plovnih objekata
- Prihodi brodova za kružna putovanja
- Prihodi od raznih naknada (registracija plovnih objekata/naknada za upis, izdavanje vinjeta za strane jahte i brodice, boravišna pristojba,...)
- Prihodi od koncesija na pomorskom dobru
- Prihodi od prodaje pogonskog goriva

Svakako treba uzeti u obzir i gospodarske učinke koje nautički turizam ima na ugostiteljstvo i ostale uslužne djelatnosti. Ukupno procijenjeni prihodi od oko 700 milijuna eura koji se u okviru nautičkog turizma ostvaruju nedvosmisleno pokazuju, s jedne strane da je nautički turizam u okviru cjelovitog sagledavanja hrvatskog turizma i njegovih učinaka u velikoj mjeri podcijenjen, a s druge strane ukazuju na složenost njegova obuhvata u svim njegovim pojavnim oblicima i učincima.

---

¹⁴Strategija razvoja hrvatskog turizma, 2009.-2019.

4. UTJECAJ TURISTIČKE DJELATNOSTI NA GOSPODARSKI RAZVOJ

Izuzetno značenje nautičkog turizma u poticanju razvoja i cjelokupnom gospodarstvu zemlje ogleda se u mnogim pogodnostima. Nautički turizam ima najviši i najjači učinak multiplikativnog efekta, pri čemu bi, u najkraćem roku, mogao biti prvi konkurentni proizvod Hrvatske u svijetu. To je grana turizma koja osigurava od 180 do 210 dana poslovanja u godini, a obrt uloženog kapitala u odnosu na hotelske kapacitete je mnogo dinamičniji. Ulaganja u nautički turizam su manja za isti broj smještajnih jedinica nego je to potrebno za hotelske kapacitete. Povrat uloženog kapitala je i do dva puta brži nego u ostalim granama turizma, budući da dovodi novčano jaču i kvalitetniju klijentelu što potiče kvalitetu i pojačava image zemlje. Pri tom su komparativne prednosti presudne za razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj u odnosu na izravne konkurente na nautičkom tržištu Mediterana.¹⁵

Nautički turizam kao jedna od važnijih grana turizma zauzima značajan udio u cjelokupnom svjetskom turizmu i kao takav predstavlja važan čimbenik svjetskog pomorskog i gospodarskog sustava. Njegova međuovisnost proizlazi iz opće povezanosti turizma i ostalih djelatnosti vezanih na turizam u gospodarstvu jedne države.

Zbog velikog potencijala za razvoj ostalih grana u gospodarstva u Hrvatskoj utjecaj nautičkog turizma na destinaciju predmet je mnogih istraživanja.¹⁶ U odnosu na druge konkurentske europske zemlje, kao što su Italija, Španjolska, Turska, Francuska, i Slovenija, Republika Hrvatska ima još neiskorištenih komparativnih prednosti i potencijala za povećanje konkurentnosti na tržištu nautičkih usluga.¹⁷

Prema poslijednim istraživanjima trendova u nautičkom turizmu na Mediteranu, proizlazi da će poželjne destinacije u bliskoj budućnosti biti one koje su sigurne za posjetitelje, lako dostupne, s dobrim zdravstvenim standardima, razvijenom infrastrukturom i čistim okolišem. Pri tom Hrvatska je jedno od takvih odredišta za neke od danas najznačajnijih svjetskih

---

¹⁵Favro, S., Kovačić M.: Nautički turizam i luke nautičkog turizma (prostorna obilježja hrvatskog Jadrana i izbor lokacije luke nautičkog turizma), str. 155.

¹⁶Jugović, A., Zubak, A., Kovačić, : Nautički turizam u Republici Hrvatskoj u funkciji razvoja destinacije, str. 62.

¹⁷Strategija razvoja nautičkog turizma HR, 2009.-2019.

turističkih emitivnih zemalja. Uz to, pridruživanje Europskoj uniji, značajno će povećati već postojeće komparativne prednosti, što će i nautičkom turizmu dati novi razvojni zamah.¹⁸

Razvoj nautičkog turizma u Republici Hrvatskoj i njegov utjecaj na gospodarstvo pojedinih destinacija vidljiv je kroz studiju „TOMAS NAUTIKA Jahting“ koju svake godine objavljuje „Institut za Turizam“, a koja se bavi istraživanjem stavova i potrošnjom nautičara u Hrvatskoj na godišnjoj razini. Rezultati te studije ukazuju na važnost razvoja nautičkog turizma za destinaciju, a što je vidljivo u porastu brojnih ekonomskih i neekonomskih pokazatelja, kao što su: povećanje prihoda u destinaciji, zapošljavanje, dodatna izgradna (povećanje ponude), naseljavanje (povećanje broja stanovnika), povećana gospodarska aktivnost i mnogi drugi.¹⁹

Najveća prednost Hrvatske u tzv. općim i socijalnom čimbenicima nautičke ponude – čistoći mora, ljepoti krajolika, ekološkoj očuvanosti obale te osjećaju sigurnosti u zemlji. Najveći nedostatak ukupne hrvatske nautičke ponude su posebni elementi ponude: ugostiteljska ponuda, kapacitet te opremljenost luka nautičkog turizma.

Prema svim bitnim pokazateljima hrvatska nautička ponuda je konkurentna ostalim zemljama Sredozemlja, osim sa cijenama dnevnog veza. Najvažnija je činjenica da Hrvatska, prema postojećem broju nautičkih vezova, duljinom obale i otoka, njihovom izuzetnom privlačnošću i još uvijek dobroj očuvanosti, te konačno dostignutoj kvaliteti ukupne nautičke ponude, nedvojbeno ima sve pretpostavke za daljnji kvalitetan i konkurentan razvoj nautičkog turizma pod uvjetom da u budućnosti ne ugrozi osnovnu prirodnu razvojnu osnovu.²⁰

---

¹⁸Favro, S., Kovačić M.: Nautički turizam i luke nautičkog turizma (prostorna obilježja hrvatskog Jadrana i izbor lokacije luke nautičkog turizma), str. 155.

¹⁹Jugović, A., Zubak, A., Kovačić, : Nautički turizam u Republici Hrvatskoj u funkciji razvoja destinacije, str. 62.

²⁰Strategija razvoja nautičkog turizma HR, 2009.-2019.

4.1. Učinak na BDP i zapošljavanje

Nautički turizam pridonosi općem razvoju gospodarstva zemlje i to na dva načina:²¹

- razvojem nautičkog turizma iznad stope općeg gospodarskog rasta relativno se utječe na korekciju stope općeg gospodarskog rasta zemlje. U tom slučaju nautički turizam povlači gospodarski razvoj, odnosno potiče njegov brži rast,
- razvoj nautičkog turizma utječe na brži razvoj postojećih djelatnosti zemlje ili nekog kraja i potiče razvoj novih djelatnosti koje su s njim horizontalno (izletnički turizam, podvodni foto-safari, servisne službe i slično.) ili vertikalno (mala privreda, brodogradnja i sl.) povezane. Tako se zapošljava veliki broj stanovnika što rade u različitim djelatnostima kojima je posredna ili neposredna svrha zadovoljenje nautičara. Vrlo često broj tako zaposlenih višestruko je veći od broja zaposlenih u neposredno turističko-nautičkoj privredi. Posebno je za otočnu privredu takav oblik razvoja osnova opstanka života na otocima.

Devizni priliv od turizma vrlo je važan za zemlje u razvoju, gdje spada i Hrvatska s obzirom da je nautički turizam oblik turističke djelatnosti u kojoj Hrvatska može ravnopravno konkurirati na međunarodnom tržištu. Utjecaj nautičkog turizma na zaposlenost posebno danas dolazi do izražaja, kada se uvođenjem moderne tehnologije sve više smanjuje potreba za radnom snagom u industriji i poljoprivredi. Također, ne smije se zanemariti multiplikativni učinak turizma koji proizlazi iz činjenice da se sredstva nautičke potrošnje ne zadržavaju u mjestima potrošnje, već nastavljaju svoje kretanje i dalje utječu na gospodarska zbivanja.²²

Turizam u mnogim državama ima jako važnu ulogu u gospodarskom razvoju ne samo kao ekonomska stavka već kao i pokretač svih gospodarskih aktivnosti. Prema tome turizam se u današnje vrijeme može smatrati jednom od najbrže rastućih gospodarskih grana kako u cijelom svijetu tako i u Republici Hrvatskoj.

Uloga turizma u Hrvatskoj je veoma značajna za razvoj gospodarstva. To se može najbolje vidjeti kroz utjecaj na BDP, smanjenje nezaposlenosti zbog otvaranja mnogih radnih mjesta

---

²¹Luković, T. (2002): Nautički turizam europskog dijela Mediterana, Hrvatska Paneuropska Unija, Split.

²²Favro, S., Kovačić M.: Nautički turizam i luke nautičkog turizma (prostorna obilježja hrvatskog Jadrana i izbor lokacije luke nautičkog turizma), str. 160.

za vrijeme turističke sezone, uravnoteženje trgovinske bilance. Ukoliko govorimo o ulozi turizma u Hrvatskoj potrebno je uzeti u obzir njegov ukupan, neizravan i izravan doprinos.²³

Prema podacima Hrvatske Gospodarske Komore u 2016. godini rekordnu turističku sezonu potvrđuje prihod od turizma koji iznosi 18,01% BDP-a, što je daleko najveći u Europi. Devizni prihod od turizma u 2016. godini iznosio je 8,8 milijardi dolara. Također, prema podacima iz sustava eVisitor u Republici Hrvatskoj je tijekom 2016. godine ostvareno 16,3 milijuna dolazaka i 91,3 milijuna noćenja. Navedeni rezultat predstavlja oko 11 milijuna više ostvarenih noćenja u odnosu na 2015. godinu.²⁴

Tabela 1 Devizni prihod od turizma i BDP zemalja EU

	Devizni prihod od turizma 2015., u mlrd. USD	BDP 2015. u mlrd USD	Devizni u odnosu na BDP, u %
Danska	6,6	295,1	2,2
Finska	2,8	232,1	1,2
Irska	4,8	283,7	1,7
Švedska	12,2	493,0	2,5
UK	45,5	2 858,5	1,6
Austrija	18,3	374,3	4,9
Belgija	11,7	454,3	2,6
Francuska	45,9	2 420,2	1,9
Njemačka	36,9	3 365,3	1,1
Luksemburg	4,2	57,8	7,2
Nizozemska	13,2	750,7	1,8
Bugarska	3,1	49,0	6,4
Češka	6,0	185,2	3,3
Estonija	1,5	22,7	6,6
Mađarska	5,3	120,6	4,4
Latvija	0,9	27,0	3,3
Litva	1,1	41,2	2,8
Poljska	9,7	474,8	2,0

²³<https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:110:717513>

²⁴<http://hrturizam.hr/hrvatska-ima-najveci-udio-turizma-u-bdp-u-u-europi-cak-1801-posto/>

Rumunjska	1,7	178,0	1,0
Slovačka	2,4	86,6	2,7
Hrvatska	8,8	48,9	18,1
Cipar	2,5	19,3	12,8
Grčka	15,7	195,3	8,0
Italija	39,4	1 815,8	2,2
Malta	1,4	9,8	14,0
Portugal	12,6	199,0	6,3
Slovenija	2,5	42,8	5,9
Španjolska	56,5	1 199,7	4,7
EU	373,4	16 300,4	2,3

Izvor: UNWTO,MMF; obrada HGK²⁵

Iz Tablice 1. vidimo da najveći devizni prihod od turizma ima Španjolska, čak 56,5 mlrd USD, zatim Francuska sa 45,9 i UK sa 45,5 mlrd USD. Hrvatska ima svega 8,8 mlrd USD deviznog prihoda od turizma.

Najveći BDP izražen u mlrd USD ima Njemačka čak 3 365,3, Švedska ima BDP 2 858,5, Francuska 2 420,2. Najmanji BDP ima Malta svega 9,8 mlrd USD. Hrvatski BDP u 2015. godini iznosi 48,9 mlrd USD.

²⁵Preuzeto sa: <http://hrturizam.hr/hrvatska-ima-najveci-udio-turizma-u-bdp-u-u-europi-cak-1801-posto/>

5. PREGLED NAUTIČKIH KAPACITETA MAKARSKE RIVIJERE

Prihvatni kapaciteti za nautičke plovne objekte smješteni su u lukama nautičkog turizma i na nautičkim vezovima u lukama otvorenim za javni promet. Nautički vezovi mogu biti cjelogodišnji, sezonski i tranzitni. Prihvatni kapaciteti su cjelogodišnji i sezonski. Usluge prihvata plovila su iznajmljivanje stalnog i tranzitnog veza. Luke nautičkog turizma nude osim usluga veza i ostale usluge koje čine sadržaje nautičke ponude (ugostiteljske, sportske, servisne i druge).²⁶

U 2016. istraživanjem obuhvaćeno je 139 luka nautičkog turizma na morskoj obali Hrvatske, i to 71 marina (od toga 13 suhih marina) i 68 ostalih luka nautičkog turizma. Ukupna površina njihova akvatorija jest 3 764 124 m², a broj vezova 17 428.

U lukama nautičkog turizma 31. prosinca 2016. na stalnom vezu bilo je 13 422 plovila, što je za 0,2% više nego 31. prosinca 2015. Vezom u moru koristilo se 87,6% plovila, a isključivo mjestom na kopnu 12,4%.

Prema vrsti plovila, na stalnom vezu koja su se koristila vezom u moru, 50,1% su jahte na jedra, 47,5% su motorne jahte, a 2,4% su ostala plovila.

Prema zastavi plovila najviše plovila na stalnom vezu bilo je iz Hrvatske (42,9%), Austrije (16,8%), Njemačke (15,8%), Italije (5,0%), Slovenije (4,9%) i Ujedinjene Kraljevine (2,6%), što čini 88,0% od ukupnog broja plovila na stalnom vezu.

Broj plovila u tranzitu u lukama nautičkog turizma u 2016. iznosio je 198 151, što je za 8,6% više nego u 2015.

Prema vrsti plovila u tranzitu koja su se koristila vezom u moru 65,7% su jahte na jedra, 30,5% su motorne jahte, a 3,8% su ostala plovila.

U 2016. najviše plovila u tranzitu bilo je iz Hrvatske (45,6%), Italije (16,3%), Njemačke (12,3%), Austrije (8,4%) i Slovenije (3,7%), što čini 86,3% plovila od ukupnog broja plovila u tranzitu.

Ukupno ostvaren prihod luka nautičkog turizma u 2016. iznosio je 769 milijuna kuna, pri čemu je 539 milijuna kuna ostvareno od iznajmljivanja vezova, što od ukupno ostvarenog

---

²⁶Strategija razvoja nautičkog turizma HR, 2009.-2019.

prihoda iznosi 70,1%. U odnosu na 2015. ukupan prihod veći je za 2,1%, a prihod od iznajmljivanja vezova za 3,8%.²⁷

5.1.Kapaciteti Makarske rivijere

Baška Voda²⁸

Baška Voda je turističko mjesto koje se nalazi u srednjoj Dalmaciji. Udaljena je 47 km južno od grada Splita, odnosno oko 160 km sjeverno od Dubrovnika, nalazi se na području Makarske.

Marina Baška Voda nalazi se u samom središtu mjesta pod istim imenom, posjetitelji mogu lako doći u mnoge obližnje restorane i barove kao i u kupovinu u obližnjim supermarketima. Također mogu se kupati i sunčati na brojnim plažama na područji Makarske Rivijere.

Marina raspolaže s 200 vezova u moru i 30 vezova na kopnu. Usluge koje nudi marina Baška Voda su: recepcija, sanitarije, tuševi, parking, struja, voda, restorani i trgovine. Marina je otvorena cijelu godinu.

U charter floti Baška Voda ima u ponudi:

- jedrilice
- motorne brodove
- katamarane sa i bez posade

Plovila raspoloživa za najam u vlasništvu marine Baška Voda smještena su u nekim drugim marinama u Hrvatskoj:

- najam plovila na splitskom području
- motorna plovila sa posadom u Šibeniku
- najam katamarana ili jedrilica u Zadru
- iznajmljivanje plovila u Puli
- plovila za najam u Dubrovniku

---

²⁷<https://www.dzs.hr>

²⁸http://www.crobos.com/hrvatska_charter_marine/Marina_Baska_Voda.hr

Tučepi²⁹

Marina Tučepi omogućuje nautičarima pristajanje u modernoj lučici s 50 komercijalnih vezova za jahte i 150 vezova za domicilne brodice te operativnim mulom. Svih 50 vezova za jahte opremljeni su novim kutijama s električnom i vodovodnim priključkom, novim konopima i murinzima, uređenim kupatilima i WC-ima te cjelodnevnim dežurstvom djelatnika marine. Sve usluge su uključene u cijenu veza.

U sklopu marine nalazi se turistički info-centar te recepcija marine. Marina je stacionarna u samom centru Tučepi i samim time joj je u neposrednoj blizini banka, pošta, općina, TZ, župna crkva, mnogobrojni restorani i kafići, trgovine, supermarketi, pristup internetu, parking i tako dalje.

Krvavica³⁰

Luka nautičkog turizma marina „Ramova“ mnogim investicijskim ulaganjima kroz modernu tehničku opremljenost, servisne usluge i izgradnjom eko središta zadovoljava nautičke standarde zaštite okoliša, a isti predstavlja jedan od njenih najvećih prioriteta kad je u pitanju zaštita mora i priobalja.

Usluga pružanja vezova čini 255 vezova od čega 60 na kopnu, a u moru 195 sa priključcima za struju i vodu za prijam plovila maksimalne veličine do 16 metara.

Osim vlastite servisne zone u kojoj se pružaju usluge vođenja brodova širine do 7 metara, dizalice nosivosti 20 tona i 8 tona, cjelodnevnu uslugu mornarsko-čuvarske službe, osiguran i čuvan parking sa 100 parkirnih mjesta kao i restoran marine „Rramova“ sa konobom kapaciteta do 150 mjesta. Na samoj plaži nalazi se cocktail bar. U sklopu nautičkog centra „Ramova“ izdaju se i dozvole za ribolov za strane državljane. U sklopu marine djeluju i vanjske tvrtke koje u okvirima poslovne suradnje s marinom „Ramova“ pružaju servisne usluge što osigurava pružanje vrhunske usluge svim njenim gostima.

Značaj za ukupni gospodarski razvoj Krvavice vidljiv je i u broju od preko 50 osoba koje zapošljava marina i tvrtke koje u njoj obavljaju nautičku djelatnost.

---

²⁹<https://marinatucepi.com/>

³⁰<https://www.marinaramova.com/>

VEZOVI:

Centralni dio marine "Ramova" sa 160 vezova u moru i 60 na kopnu, odnosno ukupno 255 veza. Istočni dio marine sa 35 vezova u moru rezerviran je za članove PŠRD „Ramova“. Širina ulaza u centralni dio marine je 18 m, a najveća dubina – gaz je do 6,50 m.

- priključak struje 16 A,
- 32 A (monofazni i trofazni),
- priključak vode 4-5 bari (ukupno 100 priključaka)
- parkig mjesta za 100 osobnih automobila

Na svakom ormariću, koji se nalazi na gatu svakih 15 m, ugrađeno je četiri priključka za električnu energiju, jedno rasvjetno tijelo i dvije slavine za vodu koje su radi savjesnog korištenja vode regulirane naplatom kovanicama. Električni ormarići su europskih standarda. Marina "Ramova" proteže se na 15.229 m² morske površine (akvatorija), lukobran i suhi vez 14.032 m² te plažni dio 6.029 m² dok sportski dio PŠRD „Ramova“ zauzima 4.782m² što ukupno čini 40.072 m².

Sastoji se od:

- Centralni akvatorij
- Zapadni i sjeverni lukobran - operativna zona
- Istočni akvatorij - PŠRD "Ramova"

Sanitarni blokovi sa tuševima nalaze se u svakom od akvatorija. Potrošnja struje obračunava se po potrošnji za plovila iznad 10 metara. Gatove osigurava mornarsko-zaštitarska služba 24 dnevno.

6.PREGLED PROMETA NAUTIČARA U LUKAMA NAUTIČKOG TURIZMA

6.1.Godišnje izvješće lučke kapetanije Split 2014. godine

U prikazanim tablicama od 1 do 6 navedeni su podaci o radu lučkih kapetanija za razdoblje od 01.01.2014. do 31.12. 2014. godine.

Tabela 2 Pregled općih podataka i stanja brodovlja RH za 2014. godinu

REDNI BROJ	NAZIV PODATKA	LUČKA KAPETANIJA I ISPOSTAVE LUČKE KAPETANIJE															UKUPNO 2013	INDEX 2012	UKUPNO 2012	
		SPLIT	TROGIR	OMIŠ	MAKARSKA	ROGAČ	SUPETAR	MILNA	SUMARTIN	HVAR	JELSA	STARI GRAD	SUČURAJ	VIS	KOMIŽA	BOL				KAŠTELA
A)	OPĆI PODACI																			
1.	Akvatorij Lučke kapetanije u Nm				55,0													55,0	2,59	2.122,3
2.	Broj djelatnika na dan 31. 12. 2013. god.				2													55	100,00	55
2.1.	Broj inspektora																	0	0,00	4
2.2.	Broj ovlaštenih državnih službenika				2													2	6,25	32
3.	Broj honorarnih djelatnika tijekom 2013.g.																	0	0,00	17
4.	Broj nepopunjenih radnih mjesta																	0	0,00	10
B)	STANJE BRODOVLJA REPUBLIKE HRVATSKE																			
1.	Broj upisanih brodova ukupno																	0	0,00	540
1.1.	Trgovačkih brodova																	0	0,00	384
1.1.1.	Teretnih																	0	0,00	159
1.1.2.	Putničkih																	0	0,00	194
1.1.3.	Tehničkih plovih objekata																	0	0,00	51
1.2.	Ribarskih brodova																	0	0,00	151
1.2.1.	Kočara																	0	0,00	139
1.2.2.	Plivaričara																	0	0,00	12
1.2.3.	Ostalih																	0	-	0
1.3.	Javnih brodova																	0	0,00	5
2.	Broj brodova u izgradnji																	0	0,00	16
3.	Broj novoupisanih brodova																	0	0,00	13
4.	Broj brisanih brodova																	0	0,00	6
5.	Broj upisanih brodica ukupno				2.915													2.915	12,34	23.626
5.1.	Brodica za gospodarske svrhe				585													585	22,30	2.623
5.1.1.	Za prijevoz tereta																	0	0,00	5
5.1.2.	Za prijevoz putnika				394													394	26,71	1.475
5.1.3.	Ribarskih brodica				189													189	19,83	953
	5.1.3.1. Kočara				7													7	18,42	38
	5.1.3.2. Plivaričara				7													7	22,58	31
	5.1.3.3. Ostalih				175													175	16,84	1.039
5.2.	Brodica za javne svrhe				2													2	6,45	31
5.3.	Brodica za osobne potrebe				2.330													2.330	11,39	20.451
6.	Broj novoupisanih brodica				148													148	19,15	773
7.	Broj brisanih brodica				69													69	10,66	647
8.	Broj upisanih jahti ukupno																	0	0,00	633
8.1.	Jahte za gospodarske svrhe																	0	0,00	613
8.2.	Jahte za osobne potrebe																	0	0,00	20
9.	Broj novoupisanih jahti																	0	0,00	74
10.	Broj brisanih jahti																	0	0,00	28

Izvor: Lučka kapetanija Grada Makarske

Tabela 3 Pregled pomorskog prometa za 2014. godinu

REDNI BROJ	NAZIV PODATKA	LUČKA KAPETANIJA I ISPOSTAVE LUČKE KAPETANIJE															UKUPNO 2013	INDEX	UKUPNO 2012	
		SPLIT	TROGIR	OMIŠ	MAKARSKA	ROGAČ	SUPETAR	MILNA	SUMARTIN	HVAR	JELSA	STARI GRAD	SUČURAJ	VIS	KOMIŽA	BOL				KAŠTELA
C)	POMORSKI PROMET																			
1.	Broj uplovljenja domaćih brodova				6.978													6.978	13,65	51.130
1.1.	Broj uplovljenja domaćih brodova iz strane luke				0													0	0,00	349
1.2.	Broj uplovljenja domaćih brodova iz domaće luke				6.978													6.978	13,74	50.781
2.	Broj uplovljenja stranih brodova				0													0	0,00	1.220
2.1.	Broj uplovljenja stranih brodova iz strane luke				0													0	0,00	808
2.2.	Broj uplovljenja stranih brodova iz domaće luke				0													0	0,00	412
3.	Broj isplavljenja domaćih brodova				6.499													6.499	12,59	51.623
3.1.	Broj isplavljenja za stranu luku				0													0	0,00	344
3.2.	Broj isplavljenja za domaću luku				6.499													6.499	12,67	51.279
4.	Broj isplavljenja stranih brodova				0													0	0,00	1.317
4.1.	Broj isplavljenja za stranu luku				0													0	0,00	953
4.2.	Broj isplavljenja za domaću luku				0													0	0,00	364
5.	Ukupno brodova (individualnih) u prometu s inozemstvom				0													0	0,00	322
6.	Ukrano tereta u tonama				24.080													24.080	1,55	1.556.798
6.1.	Od toga opasnog tereta				120													120	0,51	23.693
6.1.1.	Tekućeg				0													0	0,00	1.097.831
6.1.2.	Upakiranog				23.960													23.960	-	0
6.1.3.	Rasutog				0													0	-	0
7.	Iskrano tereta u tonama				8.422													8.422	0,51	1.635.409
7.1.	Od toga opasnog tereta				20													20	0,01	394.349
7.1.1.	Tekućeg				0													0	-	0
7.1.2.	Upakiranog				8402													8.402	-	0
7.1.3.	Rasutog				0													0	-	0
8.	Ukrano putnika				304.276													304.276	6,71	4.536.586
9.	Iskrano putnika				315.785													315.785	6,96	4.539.242
10.	Ukrano automobila				66.490													66.490	9,39	707.923
11.	Iskrano automobila				68.284													68.284	9,55	715.105

Izvor: Lučka kapetanija Grada Makarske

Tabela 5 Pregled podataka o onečišćenjima mora i pomorskog dobra te inspekcijskih poslova za 2014. godinu

REDNI BROJ	NAZIV PODATKA	LUČKA KAPETANIJA I ISPOSTAVE LUČKE KAPETANIJE															UKUPNO 2013	INDEX	UKUPNO 2012	
		SPLIT	TROGIR	OMIŠ	MAKARSKA	ROGAČ	SUPETAR	MILNA	SUMARTIN	HVAR	JELSA	STARI GRAD	SUĆURAJ	VIS	KOMIŽA	BOL				KAŠTELA
7.	Ukupan broj nestalih osoba																	0	0,00	1
7.1.	Za vrijeme akcija tražanja i spašavanja																	0	0,00	1
7.2.	U pomorskim nezgodama (havarijama)																	0	-	0
7.3.	U slučajevima "čovjek u moru"																	0	-	0
7.4.	Kupača																	0	-	0
7.5.	Ronilaca																	0	-	0
7.5.1.	Na dah																	0	-	0
7.5.2.	S ronilačkom opremom																	0	-	0
7.6.	Ostalo																	0	-	0
8.	Broj povrijeđenih osoba				2													2	22,22	9
9.	Ukupno sudjelovanja u planiranim akcijama				3													3	13,64	22
9.1.	Sudjelovanja u akcijama gašenja požara na moru ili pomorskom dobru s plovilima kapetanije ili drugim plovilima, te koliko puta je aktiviran "Plan prevoženja u slučaju požara"																	0	0,00	6
9.2.	Sudjelovanja u aktiviranju Plana intervencija kod iznenadnog onečišćenja mora u Republici Hrvatskoj																	0	-	0
9.3.	Sudjelovanja u akcijama Stožera operativnog centra																	0	0,00	8
9.4.	Sudjelovanja u akcijama od republičkog značaja																	0	0,00	3
F)	PODACI O ONEČIŠĆENJIMA MORA I POMORSKOG DOBRA																			
1.	Ukupan broj slučajeva onečišćenja mora i pomorskog dobra																	0	0,00	18
1.1.	S plovnih objekata																	0	0,00	4
1.2.	S kopna																	0	0,00	2
1.3.	Nepoznato																	0	0,00	12
G)	INSPEKCIJSKI POSLOVI																			
1.	Ukupan broj inspekcijskih pregleda				137													137	9,36	1.463
1.1.	Od strane inspektora																	0	0,00	384
1.2.	Od strane ovlaštenih državnih službenika kapetanije																	0	0,00	96
1.3.	Od strane kapetana ispostave				137													137	22,57	607
1.4.	Od strane ovlaštenih državnih službenika ispostave																	0	0,00	368

Izvor: Lučka kapetanija Grada Makarske

REDNI BROJ	NAZIV PODATKA	LUČKA KAPETANIJA I ISPOSTAVE LUČKE KAPETANIJE															UKUPNO 2013	INDEX	UKUPNO 2012	
		SPLIT	TROGR	OMIŠ	MAKARSKA	ROGAČ	SUPETAR	MILNA	SUMARTIN	HVAR	JELSA	STARI GRAD	SUĆURAJ	VIS	KOMIŽA	BOL				KAŠTELA
2.	Ukupan broj rješanih predmeta				526													526	11,21	4.692
2.1.	Broj rješanih neupravnih predmeta				195													195	8,31	2.347
2.1.1.	Prijava i/ili predstavi																	0	0,00	118
2.1.2.	Zapisnika o inspekcijskim pregledima				137													137	9,39	1.459
	2.1.2.1. Domaćih brodova				30													30	8,45	355
	2.1.2.2. Stranih brodova																	0	0,00	84
	2.1.2.3. Domaćih brodice				54													54	16,27	332
	2.1.2.4. Stranih brodice				16													16	12,90	124
	2.1.2.5. Pomorskog dobra				9													9	5,81	155
	2.1.2.6. Objekata sigurnosti plovidbe				11													11	14,10	78
	2.1.2.7. Luka				17													17	8,13	209
	2.1.2.8. Koncesijskog sustava																	0	0,00	33
	2.1.2.9. Ostalog																	0	0,00	106
2.1.3.	Uvjeta, suglasnosti, odobrenja i sl.				58													58	17,90	324
2.1.4.	Ostalo																	0	0,00	118
2.2.	Broj rješanih upravnih predmeta				331													331	14,51	2.281
2.2.1.	Pokrenutih postupaka (donijetih prvostupanjskih rješenja)																	0	0,00	839
	· Od strane inspektora																	0	0,00	181
	· Od strane ovlaštenih državnih službenika kapetanije																	0	0,00	37
	· Od strane kapetana ispostave				331													331	32,29	1.025
	· Od strane ovlaštenih državnih službenika ispostave																	0	0,00	249
	2.2.1.1. Za domaće brodove																	0	0,00	185
	2.2.1.2. Za strane brodove																	0	0,00	35
	2.2.1.3. Za domaće brodice				331													331	43,16	767
	2.2.1.4. Za strane brodice																	0	0,00	177
	2.2.1.5. Za pomorsko dobro																	0	0,00	44
	2.2.1.6. Za objekte sigurnosti plovidbe																	0	0,00	10
	2.2.1.7. Za luke																	0	0,00	47
	2.1.2.8. Koncesijskog sustava																	0	0,00	24
	2.2.1.9. Za ostalo																	0	0,00	12
2.2.2.	Neriješenih predmeta																	0	0,00	2
2.2.3.	Izvršenja rješenja bez izvršnog postupka																	0	0,00	219
2.2.4.	Zaključaka o dozvoli izvršenja																	0	0,00	5
2.2.5.	Provedenih izvršenja																	0	0,00	160

Izvor: Lučka kapetanija Grada Makarske

REDNI BROJ	NAZIV PODATKA	LUČKA KAPETANIJA I ISPOSTAVE LUČKE KAPETANIJE																UKUPNO 2013	INDEX	UKUPNO 2012		
		SPLIT	TROGIR	OMIŠ	MAKARSKA	ROGAČ	SUPETAR	MILNA	SUMARTIN	HVAR	JELSA	STARI GRAD	SUĆURAJ	VIS	KOMIŽA	BOL	KAŠTELA					
3.	Brojčani podaci o poduzetim mjerama odgovornosti:																					
3.1.	Ukupan broj prekršajnih naloga				24															24	10,71	224
3.2.	Ukupan broj globi na licu mjesta				11															11	8,33	132
3.3.	Ukupan broj podnijetih zahtjeva / prijava				3															3	7,69	39
3.3.1.	Za prekršaj																			0	0,00	81
	3.3.1.1. Za domaće brodove				4															4	15,38	26
	3.3.1.2. Za strane brodove																			0	0,00	2
	3.3.1.3. Za domaće brodice				23															23	32,39	71
	3.3.1.4. Za strane brodice				11															11	7,19	153
	3.3.1.5. Za pomorsko dobro																			0	0,00	7
	3.3.1.6. Za objekte sigurnosti plovidbe																			0	-	0
	3.3.1.7. Za luke																			0	-	0
	3.3.1.8. Za ostalo																			0	-	0
3.3.2.	Za gospodarski prijestup																			0	-	0
3.3.3.	Za kazneno djelo																			0	0,00	3
3.4.	Ukupan broj zaprimljenih odluka, odluka o zastari i izrečenih kazni																			0	-	0
3.4.1.	O prekršajima																			0	0,00	5
	3.4.1.1. Odluka																			0	-	0
	3.4.1.2. Zastara																			0	-	0
	3.4.1.3. Kazni																			0	0,00	5
3.4.2.	O gospodarskim prijestupima																			0	-	0
	3.4.2.1. Odluka																			0	-	0
	3.4.2.2. Zastara																			0	-	0
	3.4.2.3. Kazni																			0	-	0
3.4.3.	O kaznenim djelima																			0	-	0
	3.4.3.1. Odluka																			0	-	0
	3.4.3.2. Zastara																			0	-	0
	3.4.3.3. Kazni																			0	-	0
5.	Ukupan broj podnesenih izvješća o izvršenom prekršaju																			0	0,00	54
5.1.	od strane Ministarstva unutarnjih poslova																			0	0,00	10
5.2.	Od ostalih																			0	-	0

Izvor: Lučka kapetanija Grada Makarske

Tabela 6 Pregled ostalih poslova za 2014. godinu

REDNI BROJ	NAZIV PODATKA	LUČKA KAPETANIJA I ISPOSTAVE LUČKE KAPETANIJE																UKUPNO 2013	INDEX	UKUPNO 2012	
		SPLIT	TROGIR	OMIŠ	MAKARSKA	ROGAČ	SUPETAR	MILNA	SUMARTIN	HVAR	JELSA	STARIGRAD	SUČURAJ	VIS	KOMIŽA	BOL	KAŠTELA				
6.	Broj inspekcijskih pregleda obavljenih brodicom ili brodom u plovidbi (zabilježeno zapisnički)				52													52	12,78	407	
7.	Broj sati provedenih u plovidbi brodovima ili brodicama				64													64	7,55	848	
8.	Ukupno pređeno Nm				251													251	3,09	8.131	
9.	Ukupno utrošeno goriva D2 u litrama				622													622	0,91	68.549	
9.1.	<i>Ukupno utrošeno kuna za gorivo D2</i>				4.730													4.730	0,70	673.963	
10.	Ukupno utrošeno goriva benzina u litrama																	0	0,00	1.647	
10.1.	<i>Ukupno utrošeno kuna za benzin</i>																	0	0,00	18.553	
H)	STRUČNO TEHNIČKI POSLOVI																				
1.	Broj obavljenih tehničkih pregleda brodica				413													413	18,25	2.263	
2.	Broj obavljenih baždarenja brodica				14													14	4,19	334	
3.	Broj prijava za gradnju brodice																	0	0,00	4	
4.	Broj zamjena dozvola za plovidbu				12													12	2,17	553	
5.	Broj izdanih odobrenja za individualno ronjenje				3													3	15,79	19	
6.	Broj zamjena uvjerenja vođitelja brodica																	0	0,00	849	
7.	Broj izdanih dozvola za ukrcanje																	0	-	0	
8.	Broj zamjena uvjerenja ribara																	0	0,00	47	
9.	Broj zamjena iskaznica peljara																	0	-	0	
10.	Broj zaprimljenih prijava pomorske nezgode				9													9	5,56	162	
I)	ISPITI U POMORSTVU																				
1.	Voditelj brodice																	0	0,00	1.798	
2.	Upravljanje brodicom																	0	0,00	305	
3.	Ribar																	0	-	0	
4.	Peljar																	0	0,00	3	
5.	Brodski agent																	0	-	0	
J)	OSTALI POSLOVI																				
1.	Ukupno riješeno predmeta				331													331	0,68	48.743	
1.1.	<i>Upravnih</i>				331													331	1,66	19.902	
1.2.	<i>Prekršajnih</i>																	0	0,00	109	
1.2.1.	Riješeno prekršajnih postupaka pokrenutih u 2012. godini																	0	0,00	2	
1.2.2.	Pokrenuto prekršajnih postupaka u 2013. godini				3													3	1,99	151	
1.2.3.	Riješeno prekršajnih postupaka pokrenutih u 2013. godini				3													3	2,10	143	
1.3.	<i>Ostalih</i>																	0	0,00	28.642	

Izvor: Lučka kapetanija Grada Makarske

Tabela 8 Pregled pomorskog prometa za 2016. godinu

REDNI BROJ	NAZIV PODATKA	LUČKA KAPETANIJA I ISPOSTAVE LUČKE KAPETANIJE																UKUPNO	INDEX	UKUPNO	
		SPLIT	TROGIR	OMIŠ	MAKARSKA	ROGAČ	SUPETAR	MILNA	SUMARTIN	HVAR	JELSA	STARI GRAD	SUĆURAJ	VIS	KOMIŽA	BOL	KAŠTELA				2015
C)	POMORSKI PROMET																				
1.	Broj uplovljenja domaćih brodova	0	0	0	7202	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7.202	11,77	61.187
1.1.	Broj uplovljenja domaćih brodova iz strane luke				0														0	0,00	154
1.2.	Broj uplovljenja domaćih brodova iz domaće luke				7202														7.202	11,80	61.033
2.	Broj uplovljenja stranih brodova	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,16	1.239
2.1.	Broj uplovljenja stranih brodova iz strane luke				0														0	0,00	775
2.2.	Broj uplovljenja stranih brodova iz domaće luke				2														2	0,43	464
3.	Broj isplavljenja domaćih brodova	0	0	0	7207	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7.207	12,50	57.637
3.1.	Broj isplavljenja za stranu luku				0														0	0,00	155
3.2.	Broj isplavljenja za domaću luku				7207														7.207	12,54	57.482
4.	Broj isplavljenja stranih brodova	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,16	1.242
4.1.	Broj isplavljenja za stranu luku				0														0	0,00	772
4.2.	Broj isplavljenja za domaću luku				2														2	0,43	470
5.	Ukupno brodova (individualnih) u prometu s inozemstvom				0														0	0,00	941
6.	Ukrano tereta u tonama				1276														1.276	0,08	1.701.267
6.1.	Od toga opasnog tereta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	321.434
6.1.1.	Tekućeg				0														0	0,00	321.434
6.1.2.	Upakiranog				0														0	-	0
6.1.3.	Rasutog				0														0	-	0
7.	Iskrano tereta u tonama				7														7	0,00	2.447.265
7.1.	Od toga opasnog tereta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	1.343
7.1.1.	Tekućeg				0														0	0,00	224
7.1.2.	Upakiranog				0														0	0,00	1.119
7.1.3.	Rasutog				0														0	-	0
8.	Ukrano putnika				334106														334.106	7,58	4.408.414
9.	Iskrano putnika				337297														337.297	5,91	5.708.016
10.	Ukrano automobila				75556														75.556	9,68	780.407
11.	Iskrano automobila				76306														76.306	9,78	780.425

Izvor: Lučka kapetanija Grada Makarske

Tabela 9 Pregled broja stranih jahti i brodica ostavljenih na zimovanju te pregled tragedija i spašavanja za 2016. godinu

REDNI BROJ	NAZIV PODATKA	LUČKA KAPETANIJA I ISPOSTAVE LUČKE KAPETANIJE																UKUPNO 2016	INDEX	UKUPNO 2015
		SPLIT	TROGIR	OMIŠ	MAKARSKA	ROGAČ	SUPETAR	MILNA	SUMARTIN	HVAR	JELSA	STARI GRAD	SUČURAJ	VIS	KOMIŽA	BOL	KAŠTELA			
D) NAUČKI TURIZAM																				
1.	Ukupan broj prijava dolaska i boravka stranih jahti i brodica	0	0	0	688	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	688	22,18	3.102
1.1.	Strane jahte				29													29	5,11	567
1.2.	Strane brodice				659													659	26,00	2.535
2.	Broj stranih jahti i brodica ostavljenih na zimovanju (stanje na dan 31.12.2015.god.)				78													78	13,20	591
3.	Prihod od izdanih prijava u kunama				308.627,75													308628	14,83	2.080.839
E) TRAGANJE I SPAŠAVANJE																				
1.	Ukupni broj intervencija traganja i spašavanja ljudskih života na moru	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2,02	99
1.1.	Broj intervencija traganja i spašavanja brodicama i brodovima kapetanije				2													2	6,45	31
1.2.	Broj intervencija traganja i spašavanja brodicama i brodovima kapetanije i ostalih sudionika																	0	0,00	52
1.3.	Broj intervencija traganja i spašavanja brodicama i brodovima ostalih sudionika																	0	0,00	12
1.4.	Broj intervencija uz pomoć zrakoplova																	0	0,00	4
2.	Spašeno osoba				1													1	0,99	101
3.	Spašeno brodova																	0	0,00	3
4.	Spašeno brodice				1													1	8,33	12
5.	Spašeno dasaka za jedrenje																	0	0,00	4
6.	Ukupan broj poginulih osoba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	11
6.1.	Za vrijeme akcija traganja i spašavanja																	0	0,00	3
6.2.	U pomorskim nezgodama (havarijama)																	0	0,00	3
6.3.	U slučajevima "čovjek u moru"																	0	0,00	1
6.4.	Kupača																	0	0,00	1
6.5.	Ronilaca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	3
6.5.1.	Na dah																	0	-	0
6.5.2.	S ronilačkom opremom																	0	0,00	3
6.6.	Ostalo																	0	-	0

Izvor: Lučka kapetanija Grada Makarske

Tabela 10 Pregled podataka o onečišćenjima mora i pomorskog dobra te inspekcijskih poslova za 2016. godinu

REDNI BROJ	NAZIV PODATKA	LUČKA KAPETANIJA I ISPOSTAVE LUČKE KAPETANIJE																UKUPNO 2016	INDEX	UKUPNO 2015	
		SPLIT	TROGIR	OMIŠ	MAKARSKA	ROGAČ	SUPETAR	MILNA	SUMARTIN	HVAR	JELSA	STARI GRAD	SUĆURAJ	VIS	KOMIŽA	BOL	KAŠTELA				
7.	Ukupan broj nestalih osoba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	1
7.1.	Za vrijeme akcija traganja i spašavanja																		0	0,00	1
7.2.	U pomorskim nezgodama (havarijama)																		0	-	0
7.3.	U slučajevima "čovjek u moru"																		0	-	0
7.4.	Kupača																		0	-	0
7.5.	Ronilaca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0
7.5.1.	Na dah																		0	-	0
7.5.2.	S ronilačkom opremom																		0	-	0
7.6.	Ostalo																		0	-	0
8.	Broj povrijeđenih osoba																		0	0,00	17
9.	Ukupno sudjelovanja u planiranim akcijama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	8
9.1.	Sudjelovanja u akcijama gašenja požara na moru ili pomorskom dobru s plovilima kapetanije ili drugim plovilima, te koliko puta je aktiviran "Plan prevoženja u slučaju požara"																		0	-	0
9.2.	Sudjelovanja u aktiviranju Plana intervencija kod iznenadnog onečišćenja mora u Republici Hrvatskoj																		0	-	0
9.3.	Sudjelovanja u akcijama Stožera operativnog centra																		0	0,00	5
9.4.	Sudjelovanja u akcijama od republičkog značaja																		0	0,00	3
F)	PODACI O ONEČIŠĆENJIMA MORA I POMORSKOG DOBRA																				
1.	Ukupan broj slučajeva onečišćenja mora i pomorskog dobra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	13
1.1.	S plovnih objekata																		0	0,00	4
1.2.	S kopna																		0	0,00	4
1.3.	Nepoznato																		0	0,00	5
G)	INSPEKCIJSKI POSLOVI																				
1.	Ukupan broj inspekcijskih pregleda	0	0	0	115	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	115	9,30	1.236
1.1.	Od strane inspektora																		0	0,00	409
1.2.	Od strane ovlaštenih državnih službenika kapetanije																		0	0,00	231
1.3.	Od strane kapetana ispostave				96														96	16,93	567
1.4.	Od strane ovlaštenih državnih službenika ispostave				19														19	65,52	29

Izvor: Lučka kapetanija Grada Makarske

REDNI BROJ	NAZIV PODATKA	LUČKA KAPETANIJA I ISPOSTAVE LUČKE KAPETANIJE																UKUPNO 2016	INDEX	UKUPNO 2015
		SPLIT	TROGIR	OMIŠ	MAKARSKA	ROGAČ	SUPETAR	MILNA	SUMARTIN	HVAR	JELSA	STARI GRAD	SUČURAJ	VIS	KOMIŽA	BOL	KAŠTELA			
2.	Ukupan broj rješavanih predmeta	0	0	0	162	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	162	9,51	1.704
2.1.	Broj rješavanih neupravnih predmeta	0	0	0	162	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	162	11,16	1.452
2.1.1.	Prijava ili predstavljeni				3													3	23,08	13
2.1.2.	Zapisnika o inspekcijskim pregledima	0	0	0	115	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	115	10,44	1.102
	2.1.2.1. Domaćih brodova				21													21	7,58	277
	2.1.2.2. Stranih brodova																	0	0,00	59
	2.1.2.3. Domaćih brodice				44													44	19,47	226
	2.1.2.4. Stranih brodice				24													24	18,75	128
	2.1.2.5. Pomorskog dobra				5													5	3,05	164
	2.1.2.6. Objekata sigurnosti plovidbe				8													8	21,05	38
	2.1.2.7. Luka				13													13	8,67	150
	2.1.2.8. Koncesijskog sustava																	0	0,00	2
	2.1.2.9. Ostalog																	0	0,00	58
2.1.3.	Uvjeta, suglasnosti, odobrenja i sl.				47													47	26,11	180
2.1.4.	Ostalo																	0	0,00	157
2.2.	Broj rješavanih upravnih predmeta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	252
2.2.1.	Pokrenutih postupaka (donijetih prvostupanjskih rješenja)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	252
	· Od strane inspektora																	0	0,00	108
	· Od strane ovlaštenih državnih službenika kapetanije																	0	-	0
	· Od strane kapetana ispostave																	0	0,00	144
	· Od strane ovlaštenih državnih službenika ispostave																	0	-	0
	2.2.1.1. Za domaće brodove																	0	0,00	36
	2.2.1.2. Za strane brodove																	0	0,00	3
	2.2.1.3. Za domaće brodice																	0	0,00	132
	2.2.1.4. Za strane brodice																	0	0,00	5
	2.2.1.5. Za pomorsko dobro																	0	0,00	73
	2.2.1.6. Za objekte sigurnosti plovidbe																	0	-	0
	2.2.1.7. Za luke																	0	0,00	3
	2.1.2.8. Koncesijskog sustava																	0	-	0
	2.2.1.9. Za ostalo																	0	-	0
2.2.2.	Nerješeni predmeta																	0	-	0
2.2.3.	Izvršenja rješenja bez izvršnog postupka																	0	-	0
2.2.4.	Zaključaka o dozvoli izvršenja																	0	-	0
2.2.5.	Provedenih izvršenja																	0	-	0

Izvor: Lučka kapetanija Grada Makarske

Tabela 11 Pregled brojčanih podataka o poduzetim mjerama odgovornosti za 2016. godinu

REDNI BROJ	NAZIV PODATKA	LUČKA KAPETANIJA I ISPOSTAVE LUČKE KAPETANIJE															UKUPNO 2016	INDEX	UKUPNO 2015	
		SPLIT	TROGIR	OMIŠ	MAKARSKA	ROGAČ	SUPETAR	MILNA	SUMARTIN	HVAR	JELSA	STARI GRAD	SUČURAJ	VIS	KOMIŽA	BOL				KAŠTELA
3.	Brojčani podaci o poduzetim mjerama odgovornosti:																			
3.1.	Ukupan broj prekršajnih naloga				46													46	16,85	273
3.2.	Ukupan broj globi na licu mjesta																	0	0,00	164
3.3.	Ukupan broj podnijetih zahtjeva / prijava																	0	0,00	8
3.3.1.	Za prekršaj	0	0	0	46	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	46	16,55	278
	3.3.1.1. Za domaće brodove				1													1	5,26	19
	3.3.1.2. Za strane brodove																	0	0,00	1
	3.3.1.3. Za domaće brodice				23													23	16,79	137
	3.3.1.4. Za strane brodice				22													22	18,49	119
	3.3.1.5. Za pomorsko dobro																	0	0,00	1
	3.3.1.6. Za objekte sigurnosti plovdbe																	0	0,00	1
	3.3.1.7. Za luke																	0	-	0
	3.3.1.8. Za ostalo																	0	-	0
3.3.2.	Za gospodarski prijestup																	0	-	0
3.3.3.	Za kazneno djelo																	0	-	0
3.4.	Ukupan broj zaprimljenih odluka, odluka o zastari i izrečenih kazni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0
3.4.1.	O prekršajima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0
	3.4.1.1. Odluka																	0	-	0
	3.4.1.2. Zastara																	0	-	0
	3.4.1.3. Kazni																	0	-	0
3.4.2.	O gospodarskim prijestupima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0
	3.4.2.1. Odluka																	0	-	0
	3.4.2.2. Zastara																	0	-	0
	3.4.2.3. Kazni																	0	-	0
3.4.3.	O kaznenim djelima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0
	3.4.3.1. Odluka																	0	-	0
	3.4.3.2. Zastara																	0	-	0
	3.4.3.3. Kazni																	0	-	0
5.	Ukupan broj podnesenih izvješća o izvršenom prekršaju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0
5.1.	Od strane Ministarstva unutarnjih poslova																	0	-	0
5.2.	Od ostalih																	0	-	0

Izvor: Lučka kapetanija Grada Makarske

Tabela 12 Pregled stručno-tehničkih poslova, ispita u pomorstvu te ostalih poslova za 2016. godinu

REDNI BROJ	NAZIV PODATKA	LUČKA KAPETANIJA I ISPOSTAVE LUČKE KAPETANIJE																UKUPNO 2016	INDEX	UKUPNO 2015	
		SPLIT	TROGIR	OMIŠ	MAKARSKA	ROGAČ	SUPETAR	MILNA	SUMARTIN	HVAR	JELSA	STARI GRAD	SUĆURAJ	VIS	KOMIŽA	BOL	KAŠTELA				
6.	Broj inspekcijskih pregleda obavijenih brodicom ili brodom u plovidbi (zabilježeno zapisnički)				63													63	24,71	255	
7.	Broj sati provedenih u plovidbi brodovima ili brodicama				127,8													127,8	12,31	1.039	
8.	Ukupno pređeno Nm				793													793	9,68	8.191	
9.	Ukupno utrošeno goriva D2 u litrama				3.189,53													3.189,53	6,61	48.234	
9.1.	<i>Ukupno utrošeno kuna za gorivo D2</i>				14.834,43													14.834,4	5,91	250.833	
10.	Ukupno utrošeno goriva benzina u litrama																	0	0,00	270	
10.1.	<i>Ukupno utrošeno kuna za benzin</i>																	0	0,00	2.012	
H)	STRUČNO TEHNIČKI POSLOVI																				
1.	Broj obavijenih tehničkih pregleda brodica				369													369	16,90	2.184	
2.	Broj obavijenih baždarenja brodica																	0	0,00	6	
3.	Broj prijava za gradnju brodice																	0	-	0	
4.	Broj zamjena dozvola za plovidbu				2													2	0,97	206	
5.	Broj izdanih odobrenja za individualno ronjenje				4													4	40,00	10	
6.	Broj zamjena uvjerenja vođitelja brodica																	0	-	0	
7.	Broj izdanih dozvola za ukrcaje																	0	-	0	
8.	Broj zamjena uvjerenja ribara																	0	-	0	
9.	Broj zamjena iskaznica peļjara																	0	-	0	
10.	Broj zaprimljenih prijava pomorske nezgode				9													9	4,92	183	
J)	ISPITI U POMORSTVU																				
1.	Voditelj brodice																	0	0,00	2.373	
2.	Upravljanje brodicom																	0	0,00	102	
3.	Ribar																	0	-	0	
4.	Peļjar																	0	0,00	2	
5.	Brodski agent																	0	-	0	
J)	OSTALI POSLOVI																				
1.	Ukupno riješeno predmeta	0	0	0	1197	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1197	24,50	4.886	
1.1.	<i>Upravnih</i>				421													421	27,95	1.506	
1.2.	<i>Prekršajnih</i>	0	0	0	46	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	46	80,70	57	
1.2.1.	Riješeno prekršajnih postupaka pokrenutih u 2015. godini																	0	0,00	6	
1.2.2.	Pokrenuto prekršajnih postupaka u 2016 godini				46													46	35,11	131	
1.2.3.	Riješeno prekršajnih postupaka pokrenutih u 2016 godini				46													46	90,20	51	
1.3.	<i>Ostalih</i>				730													730	22,35	3.266	

Izvor: Lučka kapetanija Grada Makarske

Tabela 13 Pregled ukupno izdanih rješenja i suglasnosti te ostali brojčani podaci za 2016. godinu

REDNI BROJ	NAZIV PODATKA	LUČKA KAPETANIJA I ISPOSTAVE LUČKE KAPETANIJE															UKUPNO 2016	INDEX	UKUPNO 2015	
		SPLIT	TROGIR	OMIŠ	MAKARSKA	ROGAČ	SUPETAR	MILNA	SUMARTIN	HVAR	JELSA	STARI GRAD	SUČURAJ	VIS	KOMIŽA	BOL				KAŠTELA
2.	UKUPNO IZDANO																			
2.1.	Rješenja za pokusnu plovidbu broda i brodice																	0	0,00	8
2.2.	Rješenja za radio oglase																	0	0,00	65
2.3.	Rješenja o regatama																	0	0,00	78
2.4.	Rješenja o udičarenju																	0	0,00	40
2.5.	Rješenja o podvodnom ronjenju																	0	0,00	3
2.6.	Rješenja o aktivnosti na pomorskom dobru																	0	0,00	75
2.7.	Rješenja o pogašenju stroja																	0	0,00	8
2.8.	Rješenja o vezu broda u raspremi																	0	0,00	42
2.9.	Rješenja o porincu broda																	0	-	0
2.10.	Suglasnost o pristajanju van graničnog prijelaza za domaće brodove																	0	0,00	371
2.11.	Suglasnost o pristajanju van graničnog prijelaza za strane brodove																	0	0,00	22
K)	OSTALO																			
1.	Broj brodova u vlasništvu kapetanije																	0	0,00	1
2.	Broj brodica u vlasništvu kapetanije				1													1	14,29	7
3.	Broj automobila u vlasništvu kapetanije				1													1	7,69	13
4.	Broj motorkotača u vlasništvu kapetanije																	0	-	0
5.	Broj zgrada i poslovnih prostora u vlasništvu kapetanije				1													1	9,09	11
6.	Broj zgrada i poslovnih prostora koje nisu u vlasništvu kapetanije																	0	0,00	7
7.	Broj radijskih postaja u vlasništvu kapetanije	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	12,82	39
7.1.	Prenosnih radijskih postaja				1													1	6,25	16
7.2.	Čvrstih radijskih postaja				2													2	11,11	18
7.3.	Radijskih postaja na brodovima i/ili brodicama				2													2	40,00	5
8.	Ukupan broj informatičke opreme	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	4,85	103
8.1.	Servera																	0	0,00	2
8.2.	Osobnih računala				3													3	5,77	52
8.3.	Printera				2													2	4,08	49

Izvor: Lučka kapetanija Grada Makarske

7. BUDUĆI RAZVOJ NAUTIČKOG TURIZMA MAKARSKE RIVIJERE

Scenarij razvoja selektivnog oblika turizma, posebno nautičkog turizma predstavlja reakciju na koncept masovnog turizma. U svojim krajnostima ovakav se koncept počeo razvijati kao suprotnost antropološkoj i ekološkoj kritici turizma kao takvog, zbog čega su ga počele odbacivati upravo sredine kojima je izvorno namjenjen. Najčešće se nastojao nametnuti u srednje i slabo razvijenim zemljama, uvodeći ograničenja, a zanemarujući potreban gospodarski razvoj. Pri implementaciji koncepta selektivnog oblika turizma, nautički turizam ima velik značaj, vrijednosti prihvatnog potencijala iskazuju se što je moguće nižim, te se prenaplašava važnost sociokulturne i ekološke sfere, a zanemaruje ekonomsko-politički aspekt. Razmatranje ovakvog scenarija potrebno je kada se radi o iznimno osjetljivim područjima, područjima bogate kulturno povijesne baštine i sa specifičnim identitetom lokalnog stanovništva.³¹

Pozitivne karakteristike koje obuhvaća nautički turizam Hrvatske čine pretpostavke za njegov daljnji razvoj.

Osnovne karakteristike nautičkog turizma Republike Hrvatske su:³²

- povoljan zemljopisni položaj i reljef mora
- dobri nautički uvjeti
- pogodnost plovidbe
- povoljne prirodne odlike
- pravilni demografski razmještaj duž cijele obale
- povoljnosti lokacija za gradnju raznih tipova turističkih luka i drugih nautičko-turističkih kapaciteta
- pomorske i druge ambijentalne vrijednosti
- rekreacijske i sportske mogućnosti
- prometne veze
- povijesni, kulturni i tradicionalni elementi
- društvene organizacije i aktivnosti

---

³¹Favro, S., Kovačić M.: Nautički turizam i luke nautičkog turizma (prostorna obilježja hrvatskog Jadrana i izbor lokacije luke nautičkog turizma), str. 244.

³²Brčić, A., Radić Lakoš, T. (2010). Razvoj nautičkog turizma u RH uz primjer Šibensko-kninske županije, Zbornik radova Veleučilišta u Šibeniku 6 (1-2), str. 1-15.

- mentalitet ljudi, njihova gostoljubivost i mnogi drugi.

7.1.Problematika poslovanja marine Grada Makarske

Uvidom u opće stanje marine Grada Makarske moguće je uočiti nekoliko problema koji utječu na njeno poslovanje. Prema istraživanju kapetanije grada Makarske veliki problem u radu predstavljaju brodice koje su davno prodane, vlasnici koji su preminuli, a nasljednici nemaju nikakav pisani dokument o istom, a htjeli bi brisati brodicu za koju im dolazi uplatnica za plaćanje naknade upotrebe pomorskog dobra i svjetlarine na ime pokojne osobe. Također, jedan od problema je zapošljavanje sezonskih djelatnika najkasnije od 01. travnja kako bi LI Makarska imala intezivnije prisustvo na moru kao i veću administrativnu organiziranost i učinkovitost.

Na području LI Makarska plaže se održavaju urednim, čistim te se propisno obilježavaju i koriste. Međutim, velika koncentracija vodenih sportova na moru, kao i sami tranzit ostalih plovnih objekata traži kontinuirani nadzor plovidbe što kapetanija nije u mogućnosti s obzirom na nedostatak sposobnih ljudi. Prijedlog za rješenje ovog problema bio bi da se djelatnost iznajmljivanja vodenih skutera, te vuče padobrana, banane, tube koja se obavlja sa plaže (mikrolokacija sa prilaznim lijevkom), te je ugrožena sigurnost kupaca proglasiti zakonsku odredbu da se ista djelatnost vrši sa usidrenog pontona van zone ograđene plaže tako da se smanji opasnost.

Da bi se omogućio uspješan budući razvoj LI Makarska potrebno je na efikasan način riješiti probleme u poslovanju putem zapošljavanja većeg i efikasnije provođenje sigurnosnih zakonskih odredbi.

8.ZAKLJUČAK

Nautički turizam javlja se na određenoj razini turističkog razvoja nekog područja. Na određenom stupnju njegovog razvoja javljaju se i specifični oblici i vrste turizma pa tako i nautičkog turizma. U svjetskom turizmu nautički turizam zauzima značajan udio i na tako predstavlja važan čimbenik razvoja svjetskog pomorskog i gospodarskog sustava. Nautički turizam svojom djelatnosti, odnosno prihvatom brodova i drugih plovila stvata dodatan izvor prihoda državnom proračunu.

Najveći adut nautičkog turizma Hrvatske je razvedenost obale kao i atraktivni otočni prostori i obilježja reljefa.

Globalizacija Europe i promjene koje su u tijeku na mega tržištu Europe, mijenjaju odnose i oblike međuovisnosti utjecaja stvarajući nove modele razvoja, posebno na lokalnom i regionalnom nivou.

Prema strateškom razvoju Nautičkog turizma Hrvatske i provedenim istraživanjima i analizama, te prema zaključcima Studije razvoja nautičkog turizma Hrvatske, za RH prikladan je umjereni razvojni scenarij nautičkog turizma utemeljen na utvrđenom nosivom kapacitet prostora, umjerenoj godišnjoj stopi rasta i načelu uravnoteženog regionalnog razvoja, koje je usklađeno s razvojem prateće komunalne i druge infrastrukture i potrebama osiguranja pune zaposlenosti stanovništva. Da bi se scenarij realizirao potrebno je smanjiti planirane kapacitete prihvata plovnih objekata predviđenih županijskim prostornim planovima, te izgraditi strateške procjene utjecaja na okoliš.

Razvoj turizma na Makarskoj rivijeri svoje ishodište ima na početku 20. stoljeća u gradu Makarskoj. Tijek razvoja turizma prekidan je dvama svjetskim ratovima. Turistička ponuda Makarske rivijere uvelike se oslanja na ljetni odmorišni turizam koji se zasniva na suncu i moru pa je jedan od najizraženijih problema razvoja tog prostora sezonalnost (3S turizam), odnosno duljina trajanja ljetne turističke sezone.

LITERATURA:

1. Brčić, A., Radić Lakoš, T. (2010). Razvoj nautičkog turizma u RH uz primjer Šibensko-kninske županije, Zbornik radova Veleučilišta u Šibeniku 6 (1-2), str. 1-15.
2. Favro, S., Kovačić M.: Nautički turizam i luke nautičkog turizma (prostorna obilježja hrvatskog Jadrana i izbor lokacije luke nautičkog turizma), 2010.
3. Jugović, A., Zubak, A., Kovačić, : Nautički turizam u Republici Hrvatskoj u funkciji razvoja destinacije
4. Luković, T. (2002): Nautički turizam europskog dijela Mediterana, Hrvatska Paneuropska Unija, Split.
5. Luković, T., Gržetić, Z.: Nautičko turističko tržište u teoriji i praksi Hrvatske i europskog dijela Mediterana, 2007.
6. Strategija razvoja hrvatskog turizma, 2009.-2019.

POPIS LINKOVA:

1. <http://hcpm.agr.hr/docs/mplan-istrzista.pdf>
2. http://www.unizd.hr/portals/4/nastavni_mat/1_godina/metodologija/metode_znanstvenih_istrazivanja.pdf
3. <http://www.geografija.hr>
4. <http://www.lucka-uprava-sdz.hr>
5. <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:148:455250>
6. <http://www.orvas-hotels.com>
7. <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:110:717513>
8. <http://hrturizam.hr/hrvatska-ima-najveci-udio-turizma-u-bdp-u-u-europi-cak-1801-posto/>
9. <http://hrturizam.hr/hrvatska-ima-najveci-udio-turizma-u-bdp-u-u-europi-cak-1801-posto/>
10. <https://www.dzs.hr>
11. http://www.crobos.com/hrvatska_charter_marine/Marina_Baska_Voda.hr
12. <https://marinatucepi.com/>
13. <https://www.marinaramova.com/>

POPIS TABLICA:

Tabela 1 Devizni prihod od turizma i BDP zemalja EU	19
Tabela 2 Pregled općih podataka i stanja brodovlja RH za 2014. godinu	26
Tabela 3 Pregled pomorskog prometa za 2014. godinu	27
Tabela 4 Pregled broja stranih jahti i brodica ostavljenih na zimovanju te pregled tragedija i spašavanja za 2014. godinu	28
Tabela 5 Pregled podataka o onečišćenjima mora i pomorskog dobra te inspekcijskih poslova za 2014. godinu	29
Tabela 6 Pregled ostalih poslova za 2014. godinu	32
Tabela 7 Pregled općih podataka i stanja brodovlja RH za 2016 godinu	34
Tabela 8 Pregled pomorskog prometa za 2016. godinu	35
Tabela 9 Pregled broja stranih jahti i brodica ostavljenih na zimovanju te pregled tragedija i spašavanja za 2016. godinu	36
Tabela 10 Pregled podataka o onečišćenjima mora i pomorskog dobra te inspekcijskih poslova za 2016. godinu	37
Tabela 11 Pregled brojčanih podataka o poduzetim mjerama odgovornosti za 2016. godinu.	39
Tabela 12 Pregled stručno-tehničkih poslova, ispita u pomorstvu te ostalih poslova za 2016. godinu	40
Tabela 13 Pregled ukupno izdanih rješenja i suglasnosti te ostali brojčani podaci za 2016. godinu	41